

število zavednega kmečkega ljudstva. Gosp. predsednik pozdravi goste v kratkih stavkih, ter se spominja umrlega nadvojvode Karola Ludovika, na kar so vsi navzoči spoštljivo ustali. Gosp. knjižničar je deklamoval od g. Gomilšaka društvu poslani pozdrav, kojega je zbrano občinstvo z zanimanjem poslušalo in kojemu je sledilo ploskanje v dokaz, da je našel dotično pozdrav vesel odmev v srcih poslušalcev. Na to smo se podali v hišo, kjer nam je vodja drž. trsnic razlagal cepljenje ameriškanskih trt. Gosp. J. Matjašiču naj bode na tem mestu izrečene iskrena zahvala; ob enem ga pa uljudno prosimo, naj ostane društvu vedno naklonjen in da bi nas zopet o priliki razveselil in podučil. Potem smo se podali zopet na vrt, kjer so se prepevale slovenske pesmice, kojih sladko doneči glasi so se razlegali po krčevinski dolini. Napilo se je med drugimi napitnicami g. predsedniku, kateri vrlo vodi čredo (bralno društvo), v katero pa se zaganjajo volkovi, nevedé zakaj. A mi pa smo in bomo stali čvrsto, ne zмене se za sovražnike. Bralno društvo ima blagi namen, ljudstvo navajati k vsemu dobremu, ne pa kakor še nekaterniki trdijo, da je bralno društvo shajališče mladih ljudi in vsega, kar v hudo napeljuje. Taki, ki kaj ednacega mislijo, so pač še slabi na duhu; povabimo jih prav uljudno, da pristopijo k društvu in začnejo pridno čitati knjige, da si tako vsaj nekoliko z duševno hrano zbistrijo duha.

Iz Celja. (Vabilo in prošnja.) Na c. kr. državni nižji gimnaziji z nemško-slovenskim učnim jezikom v Celju se je ustanovilo dne 27. maja t. l. podporno društvo za uboge učence. To društvo je prevzelo jako težavno nalogo, da bi po svojih skromnih močeh pospeševalo razvoj novega zavoda, ki je večinoma obiskovan od sinov našega manj premožnega oratarja. Bodoče šolske leto odpre se drugi razred. Izdatki bodo veliki, vzlasti ker se morajo revnišim učencem preskrbeti nove prepotrebne knjige. Prosiyo se torej vsi mili mladino-ljubi, naj blagovolé za dobrohotnostjo na pomoč priti temu društvu. Posebno pa se še prosijo čč. gg. duhovniki, ki so znani po svoji milosrčnosti do učeče se mladine, da nabirajo med svojimi prijatelji in znanci ustanovnikov, oziroma društvnikov. Najmanjši enkratni prispevek za ustanovnika je 10 gld., letnina za društvnika vsaj 1 gld. Vsi prispevki, ki naj se pošiljajo blagajniku g. dr. Jos. Vrečkotu, advokatu v Celju, objavijo se namestu vsakega drugega potrdila v šolskem izveštvju. J. Glowacki l. r., t. č. predsednik; A. Kosi l. r., t. č. tajnik.

Iz Dornove niže Ptuj. (Občinska volitev; strela.) Dne 27. maja je bila volitev za občinski odbor Pacinjski pri obč. predstojniku v Dornavi. Izvoljeni so bili odbornikom v I. razredu sledeči možje: Anton Pichler, Franc Pichler, Nace Druzovič, Anton Kovačec, Cizrl Martin in Ivan Vršič, vsi veleposestniki v Spod. Velovlaku. V II. razredu so izvoljeni: Blaže in Pavel Firbas, Jože Horvat, Jakob Frajnkovič, Juri Šegula in Miha Cvetko, posestniki v Dornavi; v III. razredu pa: Bezjak Peter, Slatič Martin in Anton Lajh, posestniki v Sp. Velovlaku, Tobias Franc, Janez Petrovič in Bratec Jožef, posestniki v Pacinji. — Dne 6. junija popoldne ob 3. uri je udarilo v poslopje vrlega posestnika Andreja Juriča v Dornovi hšt. 62 ter pri priči ubilo domačega hlapca, Franca Kamenšaka. Čudno pa je, da je posestnikova hčerka, katera je bila v istem nesrečnem trenutku tudi v hiši, ostala nepoškodovana.

Iz Podgorja pri Slovenjgradu. (Cesta; krčma.) Tri reči so, katerih posebno potrebujemo. Že dolga leta se nam obeta okrajna cesta skozi našo vas, a kedaj jo dobimo, Bog si ga vedi. Naše ceste so sploh tako slabe, da moramo v časih nujne vožnje odlagati na »boljše čase«. Naš gosp. župan je sicer tudi okrajni načelnik, a gotovo je še nujnejših skrbij v okraju,

da ne pride ta stvar v pravi tir. — Pošto smo skorej že imeli. Vsi smo že vedeli, da jo dobimo, pa — nič ni bilo. Kako potrebna nam bi bila, svedoči že okolnost, da hodi pót v Slovenji Gradec samo dvakrat na teden po pisma. Nekaj, česar drugi državljani ne bodo razumeli, nas tudi še teži. Ako dobimo kako nakaznico ali priporočeno pismo, ne moremo je v Slovenjgradu niti rešiti, ako nimamo potrdila županovega in pečata. Župana pa večkrat ni doma in včasih celo »časa nima« nam potrditi. To se nam zdi torej nepotrebna vpeljava, katero bi naj gosp. župan odpravil. Po drugod tega ne poznajo. — Krčmi imeli smo od nekdaj dve v vasi. Več jih tudi ne potrebujemo, pa — manje jih tudi ne sme biti, ker človek, posebno bolnik, mora imeti izbor, kako vino mu prija. To pa je nemogoče, kjer ni konkurence. Pri nas se je druga krčma odpravila. Kupil je poslopje neki Mozirčan, ker pa mu občina ni hotela pustiti obrti, moral je prodati in oditi od nas. Kjer je ena krčma, ki vspeva sijajno, tam je konkurenca gotovo potrebna.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Četrty splošni avstrijski katoliški shod se vrši letos začetkom meseca septembra v Solnogradu. — Poslanska zbornica državnega zbora je vsprejela postavbo za lokalne železnice. Ker se mora dognati postavbo gledé povišanja davka na sladkor, bode še bržčas dva dni zborovala. Ako se ta predlog vsprejme, podraži se pri nas sladkor za 50 odstotkov. — V Dreherjevi sobani je oni dan bil shod, ki pa ga je komisar razpustil, ker je dr. Lueger govoril zoper ogersko razstavo.

Češko. Nedavno je sklical poslanec dr. Šamánek shod volilcev na Sofijin otok v Pragi, da jim poroča o svojem delovanju v državnem zboru. Kar je dr. Šamánek povedal o svojih tovariših, to pač ni Mladočehom na čast. Večina teh išče bolj svoje koristi, kakor koristi svojih volilcev.

Štajarsko. Graški »Extrablatt« boja postane krščansko-socijalen. Mi ne verjamemo, da bi se kateri duhovniki ločili od konservativne stranke ravno pred volitvami. — Na Telovo so v Gradcu na Griesu slovesno blagoslovili popravljenno statuvo trpečega Zveličarja.

Koroško. Vlada novega volilnega reda za deželni zbor ni predložila svetlemu cesarju v potrjenje zaradi pomanjkljivosti. — V Millstattu je oni dan zboroval »bauerbund«, in se je hudo udrihalo po »klerikalcih«. Ovbe! — Gobanc stopi v kratkem v pokoj.

Kranjsko. V ponedeljek zjutraj je nagloma umrl v Budapešti državni in deželni poslanec kanonik Karol Klun, od kapi zadet, v 55. letu svoje dōbe. Bil je jako delaven in vesten poslanec, ki je marsikaj dosegel za Kranjsko in se tudi večkrat potegnil za pravice koroških in primorskih Slovencev. Večen mu spomin! — V terek je bil slovesno zaprisežen novi ljubljanski župan, gosp. Ivan Hribar.

Primorsko. Tržaški mestni zastop mora v šestih tednih poročati ministerstvu o ustanovitvi slov. ljudske šole. — Minolega tedna so se Rovinjeci stekli s čozoti, italijanskimi ribiči, ker ti preblizu naše obali ribijo.

Hrvaško. Oni dan je bil v Zagrebu shod zaupnih mož stranke prava. Izključili so dr. Franka in protestovali zoper slavljenje ogerske tisočletnice, češ, Hrvaško hoče ostati samostojno kraljestvo.

Ogersko. V ponedeljek je bila v Budapešti izredna slavnost. Z vsem mogočim bliščem se je praznovala obletnica kronanja svetlega cesarja za ogerskega kralja.

— V proračunskem odseku avstrijske delegacije je v torek govoril minister unanjih stvari. Omenil je armensko in macedonsko vprašanje, ostro govoril zoper srbsko vlado ter rekel, da velevlasti ne trpe nobenih zmešnjav na Balkanu. — Zveza Avstrije, Nemčije in Italije se je na tihem podaljšala zopet za šest let.

Vnanje države.

Rim. Velikega pomena je, da so sv. oče pisali kralju Meneliku, naj izpusti italijanske ujetnike. Dotično pismo je v Abesenijo nesel duhovnik Makarij. Kralj Menelik je uslišal sv. očeta ter one ujetnike že izpustil.

Francosko. Umrl je bivši minister Jules Simon. Pred smrtjo je sam zahteval duhovno tolažbo. — Ministerski svet je poslanci zbornici predložil postavni načrt o progresivnem obdačevanju.

Nemško. V Moskvi je nemška naselbina priredila banket na čast zastopnikom nemških vladarjev. Predsednik je napil princeu Henriku, bratu cesarja Viljema, in njegovim »spremljevalcem«. Zoper zadnjo besedo je takoj protestoval bavarski princ Ludovik, češ, mi nismo pruski spremljevalci ali podložniki, ampak zavezniki.

Rusko. Zvečer dne 26. in 27. maja so bili bojda veliki neredi v Petrogradu. Bilo je ranjenih in ubitih kacij 250 ljudi. Še le vojaki so napravili mir. Gotovo so teh neredov krivi nihilisti ali ruski prekucuhi, kakor so bržčas bili krivi one grozne nesreče, ki se je dogodila v Moskvi.

Srbsko. Kraljica Natalija je v soboto došla v Beligrad. — Vedno bolj se govori o takozvani »balkanski zvezi«, to je združiti se hočejo Rumunija, Bolgarija, Srbija, Črnogora in Grška. Bolgari, Srbi in tudi Črnogorci so si že debeli prijatelji, ki se zanašajo na ruskega strijca.

Turško. Na Kreti se se vedno Turčini in kristijani pobijajo. Da celo vojaki napadajo kristijane, to je že ondi taka navada. Kristijani si želijo priti pod Grško; toda grška vlada, prisiljena od evropskih velevlastij, je izjavila, da se noče mešati v kreške reči.

Špansko. V Barceloni se je v nedeljo zgodilo strašansko hudodelstvo. Ko je pri procesiji duhovščina vstopila v cerkev Santa Maria, vrgel je neki anarhist ali prekucuh dinamično bombo med ljudi. Šest oseb je bilo ubitih, 40 ranjenih.

Afrika. Italijani še zdaj komaj pokopajo one vojake, ki so pred tremi meseci padli v bitki pri Adui. — Angleško-egiptovska vojska je oni dan premagala dervise pri Firketu. Padlo je okoli tisoč dervisev, več sto pa so jih ujeli.

Za poduk in kratek čas.

Grški otok Krk.

Oni del sredozemskega morja, ki je med Italijo in Dalmacijo, imenujemo adrijsko morje. Iz Trsta te popelje ladja po tem morju proti jugu ob obali Istre, potem proti jugo-vshodu ob bregu Hrvaške, Dalmacije, Črnogore in Albanije, ki je že pod turško oblastjo. Tam, kjer se Italija najbolj približa balkanskemu t. j. grškemu polotoku, spremeni se ime morja in sedaj ploveš po jonskem morju. Prvi večji otok, ob katerega zadeneš v tem morju, se imenuje Korčira ali Krk. Stvarnik je podelil temu otoku izredno krasno naravno lepoto. Zato so se že od nekdaj potegovali zanj različne države.

Okoli l. 750. pred Kr. je poslalo mesto Korint na ta otok posebno naselbino in si ga tako spravilo v svojo oblast. Ostal je pri grški zvezi, dokler ni pripadel vshodno-rimskemu cesarju, ki je imel svoj prestol v

Bizantu, sedanjem Carigradu. L. 1204. se je spremenil gospodar otoka: prisvojili so si ga Benečani. Vážno nalogo je opravljal v dolgotrajnih bojih zoper Turke; bil je proti njim nekaka pomorska trdnjava. Pred 100 leti so vzeli otok Francozi, a niso ga smeli mirno obdržati, ker so se tudi Angleži zanj potegovali in si ga res za delj časa podvrgli.

Ko so se l. 1815. po padcu Napoleonovem države in državnice preustrojile in utrdile, se je tudi otok Krk pridružil zvezi s sosednimi, tako zvanimi jonskimi otoki v eno skupino, ki se je imenovala »zedinjene države jonskih otokov« in je ostala pod angleškim uplivom in gospodarstvom. Dne 1. junija l. 1864. pa je dobil naš otok sedanjega gospodarja — pristopil je h grškemu kraljestvu. S sosednimi otoki vred je štel takrat nekaj nad 200.000 prebivalcev. Domačini govorijo novogrški, to je oni jezik, ki se je razvil iz starodobnega.

Razun teh domačinov se še nahaja na otoku Krk kakih 7000 Lahov in blizu toliko — Judov. Po veri pa je ogromna množina prebivalcev v vshodno-grški, razkolni cerkvi; svoje predstojnike si volijo duhovniki z ljudstvom vred, potrjuje pa jih patrijarh carigrajski. Na otoku ima pa poleg grškega »eksarha« — tako se imenuje cerkveni predstojnik — svoj sedež tudi rimsko-katoliški nadškof. Njegova škofija se razteza tudi na sosedne otoke in na suho zemljo, »kontingent«. Pod seboj ima še dve škofiji, ki so tačasno združene pod enim pastirjem. Katoličanov je na žalost prav malo; na otoku Krk jih ima glavno mesto komaj kakih 8000; katoliških cerkev je tam petero. A nekdanj ni bilo tako.

Že v apostolskem času se je na tem otoku označevala Kristusova vera in se tudi radostno vsprejela ter veselo razvila. Nepretrgano zgodovinsko sporočilo trdi, da je bil tukaj prvi škof Jason, oni Solunčan, ki je prišel v dotiko s sv. Pavlom na njegovem drugem apostolskem potovanju. Jason je še dandanes domači patron na otoku; njegov god obhajajo vsako leto prav slovesno dne 28. sušča.

Pozneje se je pa tudi v ta otok vgnezdil razkol, ki se je oblastno šopiril do 14. stoletja. Okoli leta 1340. se nam imenuje zopet po dolgem presledku prvi katoliški škof, Salvijan po imenu; od tistega časa je obstala navzlic vsem viharjem katoliška škofija, ki je zdaj že povzdignjena v nadškofijo. — Prosimo prav goreče božjega Pastirja, da podeli kmalu milost zedinjenja in spreobrnjenja vsem odpadnikom in izgubljenim ovčicam, ki še niso v ladji sv. Petra, ki se tavajo zunaj prave, zveličavne cerkve!

Omenilo se je že, da je otok Krk divno krasen. Naša presvetla cesarica Elizabeta biva kaj rada na njem. Tam stanuje v veličastnem gradu, Ahilejon po imenu. Dne 14. aprila tega leta je bila pred tem gradom redka slavnost, pravi izraz hvaležne udanosti. Mnogo nad 7000 odličnih zastopnikov iz mesta Kastorija se je zbralo v praznični obleki pred cesaričinim gradom. Med njimi je bilo videti tudi lepo število najodličnejših dam in gospa v bogatih in mičnih narodnih nošah. Kaj-li ta zbor pomeni?

Mestni predstojnik se predstavi cesarici ter ji v svojem nagovoru izrazi občno udanost in hvaležnost vseh prebivalcev za mnogoštevilne dobrote, prejete iz blagodarnih in skrbnih rok presvetle vladarice. Na to pa pristavi ponižno prošnjo, naj blagovoli vsprejeti častno občanstvo v mestu Kastoriji. Srečni in ponosni bi bili prebivalci, ako bi smeli njo šteti med občane svojega mesta. Cesarica se je po svojem grškem tajniku in tolmaču zahvalila za to ponudbo in obljubila, da prevzame ta naslov z veseljem. Po tej izjavi je stopila na balkon in se pokazala zbrani množici, ki je seveda svojo dobrotnico burno povzdavljala. — Ta dogodek